

แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิล จากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน

Digital Platform to Promote Right Livelihood according to Buddhism in
the Community through the Use of Recycled Waste from Circular
Economy Project

อรชร ไกรจักร¹ แมชีกฤษณา รักษาโฉม² และกรรณิการ์ ขาวเงิน³

Orachon Kraichakr, Maechee Kritsana Raksachom and Kannikar Khaw-ngern

Received: May 07, 2023

Revised: June 18, 2023

Accepted: June 19, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิล
ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน และ 2) พัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทาง
จำหน่ายสินค้าสัมมาชีพ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พื้นที่วิจัยคือ ตำบลบ้านป้อม อำเภอ
พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ชาวบ้านและคณะครูโรงเรียนวัด
พระงาม ตำบลบ้านป้อม จำนวน 15 คน โดยใช้การประชุมกลุ่มย่อย การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การ
สัมภาษณ์ และการระดมความคิด ผลการวิจัย พบว่า 1) การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้
ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน พบว่า ชาวบ้านและคณะครูที่สมัครเข้าร่วม
โครงการวิจัยทำชุดเฟอร์นิเจอร์ได้ 3 ชุด และกระถางปลูกผัก 10 กระถาง ภายใต้คำแนะนำของ
วิทยากร นอกจากนี้ ชาวบ้านและคณะครูได้จัดตั้งกลุ่มอาชีพในนามว่า “ศูนย์การเรียนรู้สัมมาชีพ
โรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชารัฐ)” เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชาวบ้านในชุมชนอื่น ๆ
และเพื่อจัดทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางจำหน่าย และ 2) การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้

¹⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: pu_2556@yahoo.com, Tel. 081-9297973

เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพ พบว่า แพลตฟอร์มดิจิทัลที่ใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพ คือ เพจเฟซบุ๊ก และติ๊กต็อก การใช้งานเพจเฟซบุ๊ก และติ๊กต็อก เพื่อโปรโมทและจำหน่ายสินค้า ทำให้สินค้าเป็นที่รู้จักของประชาชนที่ได้ชมคลิปวิดีโอบนช่องทางดังกล่าว และมีลูกค้าสั่งซื้อชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางจากชาวบ้านและคณะครู

คำสำคัญ: ขยะรีไซเคิล, แพลตฟอร์มดิจิทัล, เศรษฐกิจหมุนเวียน, สัมมาชีพ

Abstract

The objectives of this research article were 1) to develop right livelihoods according to Buddhist principles using recycled waste under the concept of circular economy as a base; and 2) to develop a digital platform for use as a channel for selling right livelihood products. It was an action research. The research area was Ban Pom Subdistrict, Phra Nakhon Si Ayutthaya District. Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. 15 key informants were villagers and teachers of Wat Phra Ngam School, Ban Pom Subdistrict using small group meetings, participatory observation, interviews, and brainstorming. The results of the research found that 1) developing right livelihoods according to Buddhist principles using recycled waste under the concept of circular economy as a base found that villagers and teachers who applied to participate in the research project were able to make 3 sets of furniture and 10 pots for planting vegetables under the guidance of the lecturers. In addition, villagers and teachers have established a professional group in the name of “Right Livelihood Learning Center, Wat Phra Ngam School (Atthakritpracharat)” to transfer knowledge to villagers in other communities and to create furniture sets and pots for sale; and 2) the development of a digital platform for use as a channel for selling right livelihood products found that the digital platform used as a channel for selling right livelihood products were the Facebook page and Tik Tok. Using Facebook page and Tik Tok to promote and sell products made the product well known to the people who watched the video clip on the said channel. And there were customers who ordered furniture sets and pots from villagers and teachers.

Keywords: Recycled Waste, Digital Platform, Circular Economy, Right Livelihood

บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญและมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ แนวทางพัฒนาบุคลากรเพื่อตอบโจทย์ประเทศและบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลงไปจึงให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้และทักษะของกำลังคนให้ตรงตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรม ทั้งการพัฒนาหลักสูตรของภาคการศึกษาให้ทันสมัยเพื่อผลิตบัณฑิตให้ตรงตามความต้องการ ควบคู่ไปกับการเพิ่มพูนและปรับทักษะ (Upskill - Reskill) ให้แก่บัณฑิตที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน และผู้ที่ทำงานทั้งในระบบและนอกระบบ ผ่านหลักสูตรระยะสั้นหรือการฝึกอบรมบนความร่วมมือกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ได้แรงงานที่ตรงตามความต้องการและหรือมีความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการเองได้ (กระทรวงแรงงาน, 2565) ในปี พ.ศ. 2565 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เปิดเผยข้อมูลว่า ประเทศไทยมีอัตราว่างงานอยู่ในระดับสูงที่ 1.37% หรือมีจำนวนคนว่างงานถึง 5.5 แสนคน (ฐานเศรษฐกิจ, 2565) แสดงให้เห็นว่าปัญหาการว่างงานในประเทศไทยยังคงเป็นความท้าทายของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะต้องเข้ามาร่วมมือแก้ไข

กรมการพัฒนาชุมชนเป็นส่วนราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย มีภารกิจส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากและสร้างชุมชนให้มั่นคงเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ ได้ดำเนินโครงการสร้างความมั่นคงในอาชีพและรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น โครงการมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานหลายประการ ได้แก่ การเตรียมการสร้างชุมชนให้น่าอยู่ การสร้างเครือข่ายวิทยากรมืออาชีพ การสร้างและพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่ในระดับหมู่บ้าน และการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพ กรมการพัฒนาชุมชนได้ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพตามแนวทางการสร้างอาชีพในชุมชนเพื่อให้ประชาชนมีอาชีพและรายได้ การดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ 2560-2563 ใน 59,217 หมู่บ้าน มีครัวเรือน 1,595,420 ครัวเรือน ได้รับการฝึกอบรมอาชีพและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพและเพิ่มรายได้ (กระทรวงมหาดไทย, 2564)

รัฐบาลได้จัดทำแผนแม่บท 5 ปี การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 - 2564) เนื่องจากปัญหาขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของประเทศไทยทวีความรุนแรงมากขึ้นตลอดทุกปี แม้ในระยะ 10 ปี ที่ผ่านมามีการปรับทัศนคติเกี่ยวกับขยะมูลฝอย โดยมองว่าขยะมูลฝอยเป็นทรัพย์สิน (Assets) ที่สามารถเพิ่มมูลค่าและรายได้ให้กับประชาชนและองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งลดต้นทุนการผลิตได้อีกทางหนึ่งด้วย แต่ประชาชนยังขาดองค์ความรู้ และจิตสำนึกเกี่ยวกับปัญหาและการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย จึงไม่ให้ความสำคัญที่จะลดและคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิด กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงได้บูรณาการแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดทั้ง 77 จังหวัด (กรมควบคุมมลพิษ, 2559)

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นเมืองมรดกโลก มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์หลายแห่ง และในขณะเดียวกัน นักท่องเที่ยวจำนวนมากทั้งในประเทศและต่างประเทศได้เดินทางมายังจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพื่อเที่ยวชมโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ สิ่งที่มาพร้อมกับนักท่องเที่ยวคือ ปริมาณขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้น เช่น ขวดพลาสติก แก้วน้ำ ถุงพลาสติก เป็นต้น ทั้งนี้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ตั้งเป้าหมายเพื่อพัฒนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในระยะ 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561-2565 คือ “อยุธยาเมืองมรดกโลก เป็นแหล่งเรียนรู้ น่าเที่ยว น่าอยู่ น่าลงทุน” โดยมุ่งเน้นพัฒนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้สะอาด น่าอยู่ และรณรงค์ให้ประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาปฏิบัติตามหลัก 3Rs คือ 1) Reduce ลดใช้ 2) Reuse ใช้ซ้ำ 3) Recycle นำกลับมาใช้ใหม่ ในการจัดการขยะ (เดลินิวส์, 2563)

ในปี พ.ศ 2565 บ้านมะขามเทศ หมู่ที่ 2 บ้านป้อม หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นพื้นที่วิจัยที่คณะผู้วิจัยได้พัฒนาให้เป็นชุมชนปลอดขยะตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนซึ่งมีหลักการสำคัญคือ การนำทรัพยากรที่ถูกใช้แล้วกลับมาแปรรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ เน้นการใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ทรัพยากรเกินความจำเป็นจากการขยายตัวของประชากรโลกและปัญหาการจัดการขยะ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2562) โดยส่งเสริมให้ประชาชนในบ้านมะขามเทศและบ้านป้อม ทำกิจกรรม 5 อย่าง คือ 1) กิจกรรมหน้าบ้านน่ามอง 2) กิจกรรมคัดแยกขยะภายในครัวเรือน 3) กิจกรรมการบันทึกปริมาณขยะลงบนแพลตฟอร์มดิจิทัล 4) กิจกรรมการสร้างรายได้ในครัวเรือนด้วยการขายขยะรีไซเคิล 5) กิจกรรมบ้านสวยเมืองสะอาด การขับเคลื่อนบ้านมะขามเทศและบ้านป้อม ให้เป็นชุมชนปลอดขยะในครั้งนั้น ทำให้ชุมชนดังกล่าวได้รับการประเมินให้เป็นชุมชนปลอดขยะวิถีพุทธภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม และกำนันตำบลบ้านป้อม และผู้นำชุมชน

งานวิจัยในปี พ.ศ 2565 ที่ผ่านมาเป็นการจัดการขยะในชุมชน ดังนั้น เพื่อเป็นการต่อยอดจากวิจัยที่ผ่านมา คณะผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะส่งเสริมสัมมาชีพแก่ประชาชนในตำบลบ้าน

ป้อม ด้วยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการนำขยะรีไซเคิลประเภทยางรถยนต์และยางรถจักรยานยนต์มาทำเป็นกระถางปลูกผักและชุดเฟอร์นิเจอร์เพื่อจำหน่าย ฉะนั้น ในวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมา คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นเขตติดต่อกับอำเภอบางไทร อำเภอพระนครศรีอยุธยา เพื่อสำรวจว่า ประชาชนในตำบลบ้านป้อมได้นำยางรถยนต์ และยางรถจักรยานยนต์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามาทำเป็นชุดเฟอร์นิเจอร์หรือกระถางปลูกผักหรือไม่ ผู้บริหารจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม ได้ให้ข้อมูลแก่คณะผู้วิจัยว่า “บ้านป้อมเรายังไม่มีการทำผลิตภัณฑ์จากขยะรีไซเคิล ถ้าทางทีมวิจัยจะมาทำที่บ้านป้อม ก็คงต้องมาสอนเขาใหม่ เพราะทางเรายังไม่มีเรื่องนี้” การลงพื้นที่สำรวจข้อมูลในครั้งนั้น ทำให้คณะผู้วิจัยมีความประสงค์จะปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานและเพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพ การปฏิบัติการวิจัยครั้งนี้จะลดปัญหาภาวะการว่างงานได้ เพราะเมื่อประชาชนในตำบลบ้านป้อมสมัครเข้าร่วมโครงการวิจัยแล้วได้รับการฝึกฝนอบรมจนมีทักษะอาชีพด้านการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผัก ประชาชนจะสามารถนำทักษะดังกล่าวไปประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงดูครอบครัวได้โดยไม่ต้องรอการจ้างงานจากบริษัท หรือโรงงาน แม้คณะผู้วิจัยจะส่งเสริมสัมมาชีพเฉพาะในตำบลบ้านป้อมก็ตาม แต่ถือได้ว่า คณะผู้วิจัยได้ช่วยแก้ไข ปัญหาภาวะการว่างงานซึ่งเป็นปัญหาระดับชาติอีกแรงหนึ่ง นอกจากนี้ การปฏิบัติการวิจัยครั้งนี้จะช่วยป้องกันเหตุการณ์ไฟไหม้ยางรถยนต์เหมือนที่เคยเกิดขึ้นที่หมู่ที่ 4 ตำบลสนามไชย อำเภอบางไทร เพราะเมื่อประชาชนในตำบลบ้านป้อมทราบถึงประโยชน์ของยางรถยนต์และยางรถจักรยานยนต์ว่า สามารถนำมาทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักเพื่อจำหน่ายได้ แน่นนอนว่า ยางรถยนต์และยางรถจักรยานยนต์เก่าที่ถูกกองไว้ตามอู่ซ่อมรถ คงไม่เหลือให้ไฟไหม้อย่างแน่นอน แต่ในทางกลับกัน หากคณะผู้วิจัยไม่ปฏิบัติการวิจัยดังที่กล่าวมาข้างต้น ประชาชนในชนบท โดยเฉพาะตำบลบ้านป้อม จะไม่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักซึ่งเป็นอาชีพทางเลือกใหม่ และในขณะเดียวกัน ยางรถยนต์และยางรถจักรยานยนต์เก่าที่อยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอาจถูกไฟไหม้ซ้ำรอยเหตุการณ์เดิมเหมือนที่เคยเกิดขึ้นที่อำเภอบางไทร ดังนั้น การปฏิบัติการวิจัยครั้งนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการ ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาความยากจน ส่งเสริมอาชีพและป้องกันเหตุการณ์ไฟไหม้ดังที่กล่าวมาข้างต้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน
2. เพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพ

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) กำหนดตำบลบ้านป้อม อำเภอยะนิงครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นพื้นที่วิจัย ใช้เครื่องมือวิจัยสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลและปฏิบัติการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) การสัมภาษณ์ (Interview) แบบบันทึกภาคสนาม (Field Notes) และการระดมความคิด (Brainstorming) แบ่งการปฏิบัติการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ และวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการวิเคราะห์แบบเนื้อหา (Content Analysis) ดังมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน คณะผู้วิจัยได้ปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน ตามลำดับดังนี้

1. คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ ณ ตำบลบ้านป้อม อำเภอยะนิงครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ร่วมกับนายก รองนายก รองปลัด และนักพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม และผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชาธิรัฐ) เพื่อระดมความคิด (Brainstorming) ออกแบบกิจกรรมการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน

2. คณะผู้วิจัยได้คัดเลือกโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชาธิรัฐ) เป็นสถานที่ฝึกอาชีพ เนื่องจากโรงเรียนแห่งนี้มีความพร้อมในด้านสถานที่และการคมนาคมสะดวก

3. คณะผู้วิจัยได้เปิดรับสมัครชาวบ้านในตำบลบ้านป้อม อำเภอยะนิงครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการวิจัย โดยมีชาวบ้านในตำบลบ้านป้อมและคณะครูโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชาธิรัฐ) สมัครเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการวิจัย จำนวน 15 คน

4. คณะผู้วิจัยได้ทำหนังสือเชิญวิทยากร 5 คน จากเทศบาลตำบลม่วงคัน อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง เพื่อเป็นวิทยากรให้ความรู้ด้านการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักแก่ชาวบ้านและคณะครูที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการวิจัย

5. คณะผู้วิจัยได้ขับเคลื่อนการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน ตลอดระยะเวลา 30 วัน คือ ตั้งแต่วันที่ 11 มีนาคม-9 เมษายน 2566 โดยมีวิทยากรให้ความรู้ด้านการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักแก่ชาวบ้านและคณะครู จะอย่างไรก็ตาม การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน มีวิทยากรให้ความรู้เฉพาะในวันที่ 11, 12, 26 มีนาคม 2566 ส่วนในวันอื่น ๆ ชาวบ้านและคณะครูได้รวมกลุ่มกันทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกด้วยตนเอง

6. ตลอดระยะเวลาการปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน คณะผู้วิจัยได้สังเกตการณ์วิธีการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผัก พร้อมกับสอบถามวิทยากร ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักมีความถูกต้อง นอกจากนี้คณะผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยภาคสนาม ได้สังเกตการเรียนรู้และการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักของชาวบ้านและคณะครู พร้อมกับจดบันทึกปรากฏการณ์ที่ได้จากการสังเกต

7. คณะผู้วิจัยได้สร้างการรับรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพแก่ชาวบ้านและคณะครู ทั้งนี้ เพราะคณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เมื่อคณะผู้วิจัยออกนอกพื้นที่วิจัย ชาวบ้านและคณะครูจะสามารถบริหารจัดการกลุ่มอาชีพได้อย่างยั่งยืน

ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพ คณะผู้วิจัยได้ปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามลำดับดังนี้

1. เนื่องด้วยการปฏิบัติการวิจัยครั้งนี้ ใช้โรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชา รัฐ) เป็นสถานที่ฝึกอาชีพ และมีคณะครูโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชารัฐ) สมัครเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงได้ระดมความคิด (Brainstorming) ร่วมกับคณะครูในการกำหนดทิศทางการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้า ส่วนชาวบ้านที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการวิจัยไม่ได้มีส่วนร่วมในการระดมความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัล เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านการใช้เทคโนโลยี

2. คณะผู้วิจัยได้ศึกษาขั้นตอนการสร้างแพลตฟอร์มดิจิทัล คือ เฟซบุ๊ก (Facebook Page) และติ๊กต็อก (TikTok) โดยทดลองเข้าไปสร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลดังกล่าว พร้อมกับจัดบันทึกขั้นตอนการสร้างลงบนแบบบันทึกภาคสนาม

3. คณะผู้วิจัยและครูได้ร่วมกันสร้างช่องทางสำหรับจำหน่ายสินค้า ประกอบด้วย เฟซบุ๊ก (Facebook Page) และติ๊กต็อก (TikTok) โดยคณะครูขออนุญาตใช้เฟซบุ๊กเดิมของโรงเรียนเป็นพื้นที่ประชาชนสัมพันธ์ และในขณะเดียวกัน คณะผู้วิจัยได้สร้างติ๊กต็อก (TikTok) ขึ้นมาใหม่ โดยคณะผู้วิจัยประชาสัมพันธ์สินค้าช่วยคณะครูอีกช่องทางหนึ่ง

4. คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำคลิปวิดีโอสำหรับโปรโมทสินค้า โดยมอบคลิปวิดีโอดังกล่าวให้คณะครูไปโพสต์ลงบนเฟซบุ๊ก (Facebook Page) และคณะผู้วิจัยได้นำคลิปวิดีโอดังกล่าวไปโพสต์ลงบนติ๊กต็อก (TikTok)

5. คณะผู้วิจัยได้จัดอบรมการทำคลิปวิดีโอให้กับคณะครูที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการวิจัยโดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แบบ Onsite ในวันที่ 26 มีนาคม 2566 ณ โรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชารัฐ) และแบบ Online ผ่านโปรแกรม Zoom Meeting ในวันที่ 28, 30 มีนาคม 2566 ทั้งนี้ เพื่อที่คณะครูจะสามารถทำคลิปวิดีโอแนะนำสินค้าได้ด้วยตนเอง

6. คณะผู้วิจัยและคณะครูได้สรุปยอดจำหน่ายสินค้าจากแพลตฟอร์มดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และข้อมูลเชิงปริมาณ มีรายละเอียดดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพตามหลักการวิเคราะห์แบบเนื้อหา (Content analysis) มีขั้นตอน ดังนี้ 1) การเตรียมข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และจัดกิจกรรมมาถอดเทป 2) การจัดหมวดหมู่และตรวจสอบข้อมูล ให้ครบถ้วนและเพียงพอต่อการสร้างข้อสรุป 3) การกำหนดรหัส และลงรหัสข้อมูล 4) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ แปลผล และสร้างข้อสรุป และ 5) การเขียนรายงานผลการวิจัย โดยเรียบเรียงเนื้อหาในเชิงพรรณนาและสร้างข้อสรุปเชิงอุปนัยตามประเด็นที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางสรุปผลตามประเด็นที่กำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน พบว่า คณะผู้วิจัยได้ขับเคลื่อนการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน ณ โรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชา รัฐ) ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา ตลอดระยะเวลา 30 วัน ตั้งแต่วันที่ 11 มีนาคม-9 เมษายน 2566 ตามกระบวนการดังนี้ 1) วิทยากรจากเทศบาลตำบลม่วงคันทำหน้าที่ให้ความรู้ด้านการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักแก่ชาวบ้านและคณะครู 2) ชาวบ้านและคณะครูได้หารายรถยนต์และยางรถจักรยานยนต์เก่าในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา มาทำเป็นชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผัก ดังนั้น ผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการวิจัยดังกล่าวข้างต้น จึงมี 2 ส่วน ประกอบด้วย 1) องค์ความรู้ด้านการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผัก 2) ผลงานของชาวบ้านและคณะครูที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการวิจัยดังมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

องค์ความรู้ด้านการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผัก

ชุดเฟอร์นิเจอร์ 1 ชุด ประกอบด้วย เก้าอี้ 4 ตัว โต๊ะ 1 ตัว ดังนั้น เมื่อต้องการทำชุดเฟอร์นิเจอร์ 1 ชุด จะต้องทำเก้าอี้และโต๊ะให้ครบตามจำนวนดังกล่าว ส่วนกระถางปลูกผัก ไม่ต้องทำให้ครบชุดเหมือนเฟอร์นิเจอร์ เพราะใช้ยางรถยนต์ 1 เส้น ก็สามารถทำกระถางได้แล้ว ซึ่งวิธีการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักมีขั้นตอนดังนี้

1. การทำเก้าอี้ อันดับแรก จะต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำเก้าอี้ ซึ่งประกอบด้วย ส่วน หินเจีย ค้อน จิ๊กซอร์ สกรูเกลียวปล่อย (นิ้วครึ่ง) น็อต (เบอร์ 10/11) ยางรถยนต์ (ขนาดแก้มเตี้ย) ยางรถมอเตอร์ไซด์ ถัดจากนั้น ดำเนินการประกอบเก้าอี้ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) นำยางรถยนต์ 2 เส้นมาต่อกัน โดยร้อยน็อตสี่มุม 2) ใช้ส่วนหางยางรถยนต์ แล้วใช้น็อตขันให้แน่นเพื่อให้ยาง 2 เส้นติดกัน 3) กรีดยางรถจักรยานยนต์โดยกรีดเอาเฉพาะแก้มยาง 4) นำยางรถจักรยานยนต์ที่กรีดไว้มาสานให้เป็นที่นั่ง ใช้ค้อนทุบเพื่อให้ยางมีความเรียบเนียน และใช้สกรูเกลียวปล่อยเป็นตัวยึด 5) ตัดแก้มยางรถยนต์ (ขนาด 245, ขอบ 16, 17, 18) นำแก้มยางทั้งสองมาประกอบกัน ร้อยน็อต 3 มุม 6) ตัดขึ้นหน้ายางรถยนต์ให้ขาดครึ่ง นำไปประกอบกับเก้าอี้ที่สานไว้ให้เป็นพนักพิง โดยใช้น็อตด้านหลัง 3 ตัว น็อตด้านข้าง 3 ตัว 7) นำขอบยางจักรยานยนต์มาสานด้านหลังของพนักพิง 8) นำขอบยางจักรยานยนต์ ขนาด 14 มาผ่าครึ่ง เพื่อนำมาเก็บรายละเอียดพนักพิงด้านหลัง 9) นำยางรถจักรยานยนต์ที่กรีดไว้มาสานกับโครงสร้างของพนักพิง โดยใช้สกรูเกลียวปล่อยเป็นตัวยึด 10) พ่นสีดำ โดยใช้สีขาวรองพื้น แล้วพ่นสีดำทับลงไป

ภาพที่ 1 การทำแกว้

2. การทำโตะ อันดับแรก จะต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำโตะ ซึ่งประกอบด้วย ส่วน หินเจีย ค้อน จิ๊กซอร์ สกรูเกลียวปล่อย (นิ้วครึ่ง) น็อต ยางรถยนต์ (ขนาดใหญ่กว่าที่ใช้ ประกอบแกว้) ยางรถจักรยานยนต์ ถัดจากนั้น ดำเนินการประกอบโตะตามขั้นตอนดังนี้ 1) ใช้ยางรถยนต์ 2 เส้นต่อกัน แล้วร้อยน็อต 4 มุม 2) กรีดยางรถจักรยานยนต์โดยกรีดเอาเฉพาะแก้มยาง 3) นำยางรถจักรยานยนต์ที่กรีดไว้มาสานให้เป็นที่วางของ ใช้ค้อนทุบเพื่อให้ยางมีความเรียบเนียน และใช้สกรูเกลียวปล่อยเป็นตัวยึด แต่หากไม่ทำที่วางของเช่นนี้ สามารถใช้ไม้อัด หรือ กระจกแทนได้เช่นกัน ฉะนั้น จะเห็นได้ว่า การทำโตะมีวิธีการทำที่เหมือนกันกับการทำแกว้ แต่มีความแตกต่างกัน ตรงที่โตะไม่ต้องทำพนังเหมือนแกว้

3. การทำกระถางปลูกผัก อันดับแรก จะต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกระถางปลูกผัก ซึ่งประกอบด้วย ยางรถยนต์ที่ไม่เก่าจนเกินไป เพราะยางที่เก่าจะยากต่อการพลิกกลับด้าน คัตเตอร์ น้ำเปล่า/น้ำยาล้างจาน/น้ำมันหมู สำหรับใช้จุ่มคัตเตอร์เพื่อให้สามารถกรีดยางได้สะดวก และสกรูเกลียวปล่อย ถัดจากนั้นจึงดำเนินการทำกระถางปลูกผักตามขั้นตอนดังนี้ 1) กรีดยางรถยนต์ให้เป็นรูปดอกไม้หรือดอกบัว 2) ทำการพลิกยางรถยนต์ ด้วยการเปิดหน้ายาง ใช้เท้าเหยียบมือดึง และเข้าไปด้านในยาง พลิกยาง โดยใช้เท้าเหยียบ มือดึง เช่นเดิม 3) นำยางที่กรีดออกมาทำเป็นฐานรองรับกระถางปลูกผักโดยยิงสกรูเกลียวปล่อยเข้าไป เพื่อรัดให้ติดกัน 4) ทาสีตามความชอบ หรือจะไม่ทาก็ได้

ภาพที่ 2 การทำกระถางปลูกผัก

ผลงานของชาวบ้านและคณะครูที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการวิจัย

ตลอดระยะเวลา 30 วันในการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน ชาวบ้านและคณะครูที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการวิจัยสามารถทำชุดเฟอร์นิเจอร์ได้ 3 ชุด คือ เก้าอี้ 12 ตัว โต๊ะ 3 ตัว และกระถางปลูกผัก 10 กระถาง นอกจากนี้ ชาวบ้านและคณะครูได้จัดตั้งกลุ่มอาชีพในนามว่า “ศูนย์การเรียนรู้สัมมาชีพโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชารัฐ)” โดยชาวบ้านและคณะครูมีเป้าหมายที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักแก่ชาวบ้านในชุมชนอื่น ๆ พร้อมทั้งจัดทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักจำหน่ายเพื่อนำรายได้มาแบ่งปันสมาชิกในกลุ่ม

ภาพที่ 3 ผลงานของชาวบ้าน

2. การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพ พบว่า คณะผู้วิจัยได้ขับเคลื่อนการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามกระบวนการดังนี้ 1) สร้างแพลตฟอร์มดิจิทัล คือ เพจเฟซบุ๊ก (Facebook Page) และติ๊กต็อก (TikTok) เพื่อใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพ 2) จัดทำคลิปนำเสนอสินค้าแล้วโพสต์คลิปวิดีโอต่างลงบนเพจเฟซบุ๊ก และติ๊กต็อกเพื่อโปรโมทสินค้า 3) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการทำคลิปวิดีโอแก่คณะครู ดังนั้น ผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการวิจัยดังกล่าวข้างต้น จึงมี 2 ส่วน ประกอบด้วย 1) องค์ความรู้ด้านการทำคลิปวิดีโอโดยใช้โปรแกรม Canva 2) องค์ความรู้ด้านการ

สร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้า 3) ผลจากการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัล ดังมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

องค์ความรู้ด้านการทำคลิปวิดีโอโดยใช้โปรแกรม Canva

การทำคลิปวิดีโอโดยใช้โปรแกรม Canva เพื่อโปรโมทสินค้า มีขั้นตอนการทำ ดังนี้

1) การเริ่มโครงการใหม่ คือ การลงชื่อเข้าใช้บัญชีโปรแกรม Canva ล็อกอินด้วย Email แล้วเลือกเมนู “วิดีโอ” ที่อยู่บนหน้า Home ซึ่งวิดีโอจะมีแม่แบบ (Template) ที่หลากหลาย เช่น วิดีโอ Facebook, วิดีโอ Youtube วิดีโอ TikTok 2) การเลือกแม่แบบ (Template) คือ การเลือกแม่แบบ (Template) ที่ตนเองสนใจ จะอย่างไรก็ตาม หากไม่ต้องการใช้แม่แบบ สามารถอัปโหลดวิดีโอที่เตรียมไว้ได้เลย 3) การใช้ฟีเจอร์ต่าง ๆ คือ หน้าต่างด้านซ้ายของ Canva จะมีคลังภาพถ่าย รูปภาพ ไอคอน ภาพวาด และกราฟิกอื่น ๆ จำนวนมากที่ออกแบบไว้พร้อมใช้งาน ส่วนหน้าต่างส่วนกลางสามารถเพิ่มหน้า ทำซ้ำหน้า และปรับแต่งรายละเอียดต่าง ๆ ได้ 4) การใส่ Sub Title คือ หน้าต่างด้านซ้ายของ Canva จะมีปุ่ม “ข้อความ” เพื่อเพิ่ม Sub Title โดยเริ่มจากแถบด้านล่างของหน้าจอส่วนกลาง เมื่อวิดีโอเล่นไปถึงตำแหน่งต้องการจะใช้ Sub Title ให้กดหยุดแล้วคลิกขวา กดแบ่งหน้าเพื่อแยกออกเป็น 2 คลิป ถัดจากนั้น เลือกเมนูข้อความเพื่อเพิ่ม Sub Title ในตำแหน่งที่ต้องการโดยพิมพ์ข้อความ และปรับขนาด สี และรูปแบบของอักษรได้ตามความต้องการ 5) การปรับแต่งวิดีโอ คือ อัปโหลดวิดีโอและรูปภาพลงในเครื่องมือแก้ไข เลือกโทนสีและพื้นหลังตามความต้องการปรับแต่ง แก้ไข และเพิ่มตัวกรองในคลิปวิดีโอ เพิ่มเพลงจากคลังเพลงฟรีของ Canva ใช้แอนิเมชันและสติ๊กเกอร์เพื่อเพิ่มความเคลื่อนไหว 6) บันทึกแล้วแชร์

องค์ความรู้การสร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้า

แพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าของชาวบ้านและคณะครูที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย เพจเฟซบุ๊ก (Facebook Page) และติ๊กต็อก (TikTok) ซึ่งมีวิธีการสร้างดังต่อไปนี้

1. การสร้างเพจเฟซบุ๊กเพื่อใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้า โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ 1) เข้าหน้าฟีดของเฟซบุ๊ก กดที่ขีด 3 ขีด 2) กดปุ่ม Dropdown ซึ่งอยู่ที่ด้านบนขวาของหน้า Facebook เมื่อกดแล้ว จะเปิดแถบเมนูลงมา 3) กดคำว่า “สร้างเพจ” เพื่อสร้างเพจ 4) เลือกชนิดของเพจ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่ตั้งใจจะเผยแพร่ 5) กรอกข้อมูลที่จำเป็นสำหรับเพจ โดยข้อมูลจะแตกต่างกันไปตามชนิดของเพจที่เลือก 6) กดเริ่มต้นใช้งาน 7) เมื่อสร้างเพจเรียบร้อยแล้ว สามารถเพิ่มรูปปกและรูปโปรไฟล์เพื่อทำให้เพจมีความน่าสนใจ และเปลี่ยนการตั้งค่าของเพจโดยการกดการตั้งค่าที่อยู่ด้านบนขวาของจอ

2. การสร้างดีกติกเพื่อใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้า โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) เข้าไปใน Creator Tools หรือ Business Suit เลือก “โปรโมท” โดยบัญชีที่จะโปรโมทได้ ต้องเป็น “บัญชีธุรกิจ” 2) เลือกคลิปวิดีโอที่ต้องการ 3) ตั้งค่าวัตถุประสงค์ของการโปรโมท 4) เลือกกลุ่มเป้าหมาย 5) กำหนดงบประมาณที่ใช้ในการโปรโมท 6) เลือกช่องทางชำระเงิน และเริ่มโปรโมทได้ทันที

เพจเฟซบุ๊ก (Facebook Page) และดีกติก (TikTok) เป็นแพลตฟอร์มดิจิทัลที่สร้างขึ้นมาเพื่อใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าและโปรโมทสินค้าคือชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผัก ภายหลังจากที่สร้างเพจเฟซบุ๊ก และดีกติก คณะผู้วิจัยและคณะครูได้นำคลิปวิดีโอเกี่ยวกับสินค้าไปโพสต์ลงเพจเฟซบุ๊ก และดีกติก

ผลจากการใช้งานแพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าสมาชิก

การจัดทำวิดีโอคลิปและประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ เพจเฟซบุ๊ก (Facebook Page) และดีกติก (TikTok) ซึ่งเป็นช่องทางจำหน่ายสินค้า ทำให้สินค้าเป็นที่รู้จักและมีการติดต่อมายังศูนย์การเรียนรู้โรงเรียนวัดพระงามตามที่อยู่ที่แจ้งไว้ เพื่อสั่งซื้อชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผัก โดยมียอดผู้สนใจรับชมคลิปดังนี้

วิดีโอ	ยอดดู	ความคิด...	ชอบ (กับไม่ชอบ)
 EP02 สัมภาษณ์ เพิ่มคำอธิบาย	414	0	100.0% ชอบ 10 คน
 EP01 สัมภาษณ์ เพิ่มคำอธิบาย	466	0	100.0% ชอบ 9 คน

ภาพที่ 4 จำนวนผู้เข้าชมคลิปวิดีโอโปรโมทสินค้า

ภาพที่ 5 คลิปวิดีโอโปรโมทสินค้าบนแพลตฟอร์มดิจิทัล

ทั้งนี้ การผลิตชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักซึ่งเป็นสินค้าสัมมาชีพนี้ จะดำเนินการผลิตเมื่อมีคำสั่งซื้อของลูกค้า

อภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน พบว่า ในระหว่างวันที่ 11 มีนาคม-9 เมษายน 2566 ชาวบ้านและคณะครูได้เรียนรู้วิธีการทำชุดเฟอร์นิเจอร์ กระถางปลูกผักจากวิทยากร และได้หาयरถยนต์และยางรถจักรยานยนต์ในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยาทำเป็นชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผัก โดยชาวบ้านและคณะครูสามารถทำชุดเฟอร์นิเจอร์ได้ 3 ชุด (เก้าอี้ 12 ตัว โต๊ะ 3 ตัว) และกระถางปลูกผัก 10 กระถาง นอกจากนี้ ชาวบ้านและคณะครูได้จัดตั้งกลุ่มอาชีพในนามว่า “ศูนย์การเรียนรู้สัมมาชีพโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชารัฐ)” โดยชาวบ้านและคณะครูมีเป้าหมายที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักแก่ชาวบ้านในชุมชนอื่น ๆ พร้อมทั้งจัดทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักจำหน่ายเพื่อนำรายได้มาแบ่งปันสมาชิกในกลุ่ม ทั้งนี้ เพราะชาวบ้านและคณะครูมีความตั้งใจในการเรียนรู้วิธีการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักจากวิทยากร และในขณะเดียวกันพวกเขามีความพยายามในการฝึกทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักให้มีความชำนาญ และมีความตั้งใจในการจัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพ ซึ่งสอดคล้องแนวคิดการสร้างสัมมาชีพในชุมชนของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย (2561) ที่ว่า การสร้างสัมมาชีพในชุมชน คือ การส่งเสริมให้ชาวบ้านมีความรู้ด้านอาชีพโดยเชิญวิทยากรสัมมาชีพมาให้ความรู้ และ ส่งเสริมให้ชาวบ้านนำความรู้ดังกล่าวไปประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัว พร้อมกับส่งเสริมให้ชาวบ้านที่ผ่านการพัฒนาอาชีพมาแล้ว ได้รวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มอาชีพ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของผการัตน์ พินิจวัฒน์ (2561) ที่ว่า แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมอาชีพในชุมชนบ้านโพธิ์ ไท่ ตำบลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเลย ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมด้านความรู้และประสบการณ์สำหรับจัดตั้งกลุ่มอาชีพ 2) การส่งเสริมด้านการทำเอกสารเพื่อขอขบบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) การส่งเสริมด้านการจัดหาสถานที่สำหรับจำหน่ายสินค้า และ 4) การส่งเสริมอาชีพอื่น ๆ อาทิ การจัดอบรมการทำเห็ดฟาง ขนมไทย น้ำยาล้างจาน

นอกจากนี้ การที่ชาวบ้านและคณะครูนำयरถยนต์และยางรถจักรยานยนต์ซึ่งเป็นขยะรีไซเคิลมาทำเป็นชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผัก สะท้อนให้เห็นถึงการปฏิบัติการวิจัยภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนที่ว่า เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เป็นระบบเศรษฐกิจที่ให้ความสำคัญกับการนำทรัพยากรที่ใช้แล้วกลับมาใช้ซ้ำเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

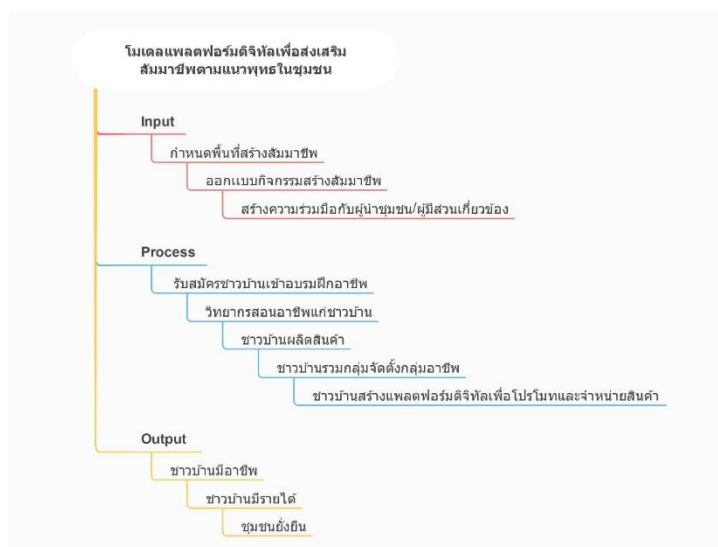
ทั้งนี้เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนทรัพยากร การสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการนำทรัพยากรกลับมาใช้ประโยชน์และการลดขยะให้เหลือศูนย์ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2562)

ปัจจุบันศูนย์การเรียนรู้สัมมาชีพโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประจักษ์) ทำหน้าที่จัดอบรมให้ความรู้ด้านการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักจากยางรถยนต์แก่ประชาชนที่มีความสนใจ ซึ่งช่วยลดปริมาณขยะจากยางรถยนต์ใช้แล้วซึ่งต้องพักไว้ออกการทำลายได้ กล่าวคือ การผลิตชุดเฟอร์นิเจอร์ 1 ชุด ซึ่งประกอบด้วยโต๊ะ 1 ตัว และเก้าอี้ 4 ตัว สามารถลดปริมาณขยะยางรถยนต์ได้ประมาณ 15 เส้น และการผลิตกระถางปลูกผัก 1 ชิ้น สามารถลดปริมาณขยะยางรถยนต์ได้ 1 เส้น ซึ่งขณะนี้ศูนย์การเรียนรู้อยู่ระหว่างการเริ่มพัฒนากำลังคนให้ทำหน้าที่เป็นผู้ผลิตสินค้าสัมมาชีพดังกล่าว หากมีการสั่งซื้อและมีกำลังการผลิตที่เพิ่มขึ้น จะช่วยลดปริมาณขยะจากยางรถยนต์ใช้แล้วได้มากขึ้น

2. การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพ พบว่าแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพ คือ เฟซบุ๊ก (Facebook Page) และติ๊กต็อก (TikTok) โดยจัดทำคลิปวิดีโอแนะนำสินค้าแล้วโพสต์คลิปวิดีโอดังกล่าวลงบนเฟซบุ๊กและติ๊กต็อก เพื่อโปรโมทสินค้า ผลจากการใช้งานเฟซบุ๊ก และติ๊กต็อก คือ สินค้าเป็นที่รู้จักของประชาชนที่ได้ชมคลิปวิดีโอบนช่องทางดังกล่าว และมีลูกค้าสั่งซื้อชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักจากชาวบ้านและคณะครู ทั้งนี้เพราะเฟซบุ๊ก (Facebook) และติ๊กต็อก (TikTok) เป็นแพลตฟอร์มดิจิทัลที่คนทุกเพศทุกวัยใช้กันทั่วโลก และในปัจจุบันพ่อค้าแม่ค้าได้ใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นช่องทางโปรโมทและจำหน่ายสินค้ากันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้อย่างรวดเร็วกว่าเว็บไซต์และใช้ต้นทุนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอุมาวดี เดชธำรง และดาศรินทร์พัชร สุธรรมดี (2565) ที่ว่า การพัฒนาช่องทางการตลาด คือ การสื่อสารผ่านช่องทางการตลาดออนไลน์โดยใช้ Facebook Page เป็นช่องทางหลักในการสื่อสารไปยังกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอาทิตย์ สัญญากร, จอมขวัญ สุวรรณรักษ์ และเปรมระพี อูมาวีร์ หิรัญ (2022) ที่ว่า การปรับเปลี่ยนรูปแบบการตลาดเพื่อดึงดูดความสนใจของลูกค้า คือ การถ่ายภาพรายการอาหารใหม่ ๆ ภาพโปรโมชั่นลดราคา ภาพวัตถุดิบที่สดใหม่ แล้วโพสต์ภาพดังกล่าวผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Network) เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook Page) และติ๊กต็อก (TikTok) ยูทูบ (Youtube)

องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยจากการปฏิบัติการวิจัยครั้งนี้ สามารถกำหนดเป็นโมเดลสำหรับสร้างสัมมาชีพในชุมชนโดยนำแพลตฟอร์มดิจิทัลเข้าไปใช้ดังนี้

ภาพที่ 5 โมเดลแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวทางทฤษฎีในชุมชน

โมเดลแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวทางทฤษฎีในชุมชน มีคำอธิบายว่า ในการสร้างสัมมาชีพชุมชน อันดับแรก นักพัฒนาชุมชนจะต้องกำหนดพื้นที่ ออกแบบกิจกรรมและสร้างความร่วมมือกับผู้นำชุมชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนงานสร้างสัมมาชีพในชุมชน เพราะผู้นำชุมชนจะสามารถเชิญชวนชาวบ้านเข้าร่วมฝึกอาชีพได้ ต่อมา นักพัฒนาชุมชนประกาศรับสมัครชาวบ้านเข้าอบรมฝึกอาชีพ มอบหมายงานให้ชาวบ้านฝึกอาชีพเพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญ สนับสนุนส่งเสริมให้ชาวบ้านนำความรู้จากการอบรมมาผลิตสินค้าและจัดตั้งกลุ่มอาชีพอย่างเป็นทางการ พร้อมกับสนับสนุนให้ชาวบ้านใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อโปรโมทและจำหน่ายสินค้า เนื่องด้วยการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นช่องทางที่สามารถเข้าถึงลูกค้าได้อย่างรวดเร็วและใช้ต้นทุนต่ำ การดำเนินงานดังกล่าวข้างต้นจะส่งผลให้ชาวบ้านมีอาชีพ มีรายได้ และชุมชนยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาควรกำหนดแผนงานสร้างสัมมาชีพในชุมชนภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยดำเนินการดังนี้ 1) เชิญวิทยากรที่มีความชำนาญมาให้ความรู้ด้านการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักแก่ชาวบ้าน 2) ส่งเสริมกำกับและติดตามชาวบ้านที่เข้ารับการอบรมให้สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้จริง 3) ส่งเสริมให้ชาวบ้านที่มีอาชีพเดียวกันรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มอาชีพหรือวิสาหกิจชุมชน

2. ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรจัดอบรมฝึกทักษะด้านการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักแก่ประชาชนผู้สมัครเข้าอบรมกับศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนมีทักษะอาชีพสำหรับสร้างรายได้เลี้ยงดูตนเองและครอบครัว

3. ศูนย์การเรียนรู้สัมมาชีพโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชารัฐ) ควรจัดอบรมให้ความรู้ด้านการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักจากยางรถยนต์แก่ประชาชนที่มีความสนใจ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา ควรนำองค์ความรู้ด้านการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักจากงานวิจัยนี้ไปสอนนักเรียนและมอบหมายงานให้นักเรียนฝึกทำ ทั้งนี้เพื่อที่นักเรียนจะได้นำทักษะอาชีพไปประกอบอาชีพในอนาคต

2. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา ควรนำองค์ความรู้ด้านการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักไปแนะนำชาวบ้านในตำบลบ้านป้อม ทั้งนี้เพื่อที่ชาวบ้านจะได้นำความรู้ดังกล่าวไปต่อยอดและพัฒนาเป็นอาชีพ

3. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับโปรโมทและจำหน่ายสินค้า โดยนำองค์ความรู้จากงานวิจัยนี้ไปบรรยายให้ความรู้แก่ประชาชนผู้สนใจเข้ารับการอบรม

เอกสารอ้างอิง

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. (2561). *แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน ปี 2562*. กรุงเทพฯ : บริษัท บีทีเอสเพรส จำกัด.

- กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2559). *แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559-2564)*. กรุงเทพฯ : บริษัท แอคทีฟพรีนซ์ จำกัด.
- กระทรวงมหาดไทย. (2564). *ภารกิจสำคัญของกรมการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน.
- กระทรวงแรงงาน. (2565). *แผนปฏิบัติการดิจิทัลของกระทรวงแรงงาน (พ.ศ. 2566-2570)*. กรุงเทพฯ : กลุ่มงานวางแผนเทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน.
- ฐานเศรษฐกิจ. (2565). *ว่างงานยังสูง 5.5 แสนคน สศช. จับตาเงินเพื่อขย่มคนรายได้น้อยอยู่ลำบาก*. เข้าถึงได้จาก <https://www.thansettakij.com/economy/538012>
- เดลินิวส์. (2563). *อยุธยาขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะ*. เข้าถึงได้จาก <https://d.dailynews.co.th/article/796079/>
- ผการัตน์ พินิจวัฒน์. (2561). การส่งเสริมอาชีพให้ชุมชน: กรณีศึกษา บ้านโพธิ์ ไทร ตำบลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเลย. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 6(3), 925-935.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2562). *Circular Economy เศรษฐกิจหมุนเวียนที่ทุกคนควรรู้*. ปทุมธานี : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.
- อาทิตย์ สัญญากร, จอมขวัญ สุวรรณรักษ์ และเปรมระพี อูยามาวิริทธิ์ฐ. (2022). มโนทัศน์การตลาดบริการของธุรกิจคาเฟ่แนวอัตลักษณ์แบบสร้างสรรค์. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 10(7), 2990-2999.
- อุมาวดี เดชอึ้ง และดาศรินทร์พัชร สุธรรมดี. (2565). การพัฒนาช่องทางการตลาดและการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ตำบลโคกมั่งงอย อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ. *วารสารนวัตกรรมและการจัดการ*, 7(1), 123-136.